

vort Lands Erhvervsliv. Det var mig en Skuffelse, siger jeg, at det ærede Medlem kunde sige noget saadant som, at hele den Avance, de næringsdrivende har, kunde spares, hvis man gik ind i Brugsforeningerne. For det er jo en meget mærkelig Udtalelse. Jeg er for nogle faa Dage siden stødt paa noget lignende i en Skrivelse fra det høje Landbrugsministerium til Handelsorganisationerne i den meget mærkelige Sag, hvor Landbrugsministeriet har givet Brugsforeningerne Eneret paa Salg af visse Varer, der skal bruges til Bekæmpelse af Mund- og Klovesygen. Landbrugsministeriet skriver her, at der skal svares Fællesforeningen et yderst rimeligt Vederlag for Ulejlighed med Ekspedition, og Uddelerne skal oppebære et passende Vederlag, saa, siger det høje Landbrugsministerium, sparer vi jo den Avance, der hidtil er betalt til Grossister og Detailhandlere. Hvorledes kan Landbrugsministeriet dog sige noget saadant? Hvorledes kan dog det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen ud fra samme Tankegang [sige, at i det ene Tilfælde er det en Avance, der kan spares? Det høje Landbrugsministerium og det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen maa dog vide, at Avancen til den handlende — og der tales jo altid fra det ærede Medlems Side om Bruttoavancen — det er en Betaling til ham, hvoraf han skal afholde sine Udgifter, det er Betalingen for det Arbejde, han ligesom Fællesforeningen skal gøre, det er Betalingen for den Risiko, han skal løbe, det er Renterne af den Kapital, han skal sætte ind. Det var jo overordentlig let, hvis man kunde stille det saaledes op, at Kampen stod paa den ene Side mellem Brugsforeningerne, der arbejder udelukkende i deres Medlemmers Interesse, og paa den anden Side de selvstændige næringsdrivende, der kun arbejder paa at plukke Forbrugerne saa meget som muligt. Nej, Konkurrencen mellem Brugsforeningerne og de selvstændige næringsdrivende, det er en Konkurrence om, hvem der *dygtigst* og derved *billigst* kan gøre det Arbejde, som skal gøres i Forbrugerens Interesse ved Fordelingen og Produktionen af Varerne. Jeg for mit Vedkommende har den sikre Tro, at i denne Konkurrence skal de selvstændige næringsdrivende nok klare sig, og jeg tror derfor, det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen ser fejl, naar han tror, at det skyldes Dumhed hos Arbejderne, at de ikke alle gaar ind i Brugsforeningerne, de er sikkert ikke saa dumme, som det ærede Medlem gerne vil gøre dem.

Hvis imidlertid Forholdet var saadan,

som det ærede Medlem søgte at fremstille det, saa vilde det samme Forhold jo gøre sig gældende paa mange andre Omraader, saa vilde man se, at Arbejdernes Fællesbageri solgte deres Brød langt billigere end Bagerne og de selvstændige Brødfabrikker, saa vilde man se, som jeg før omtalte, at Arbejdernes Bryggeri „Stjernen“ solgte meget, meget billigere, og at Arbejdernes Brændselsforretning kunde levere Kul og Koks til langt billigere Priser end de selvstændige næringsdrivende. Men det er jo slet ikke Tilfældet, og deri ligger der et Bevis paa, at en ublu Udbytning af Forbrugerne ikke finder Sted.

Naar man saa ser paa Forholdenes Udvikling i Udlandet og særlig ser paa Norge, synes jeg, at denne Udvikling ikke opfordrer til at gaa ind i den Slags Lovgivning, som man her foreslaar. Hvis man gennem Bilagene undersøger de Indtægter, det store Flertal af vore selvstændige næringsdrivende har, faar man heller ikke et Billede af en Klasse Mennesker, der ved Aagerpriser udbytter deres Medmennesker. Man faar det heller ikke ved at se paa Prisforholdene i Brugsforeninger og andre kooperative Foretagender.

Det er derfor min Opfattelse, at en dyberegaaende Lovgivning, som der her er stillet i Udsigt, ikke alene ikke er paa krævet, men vil være i høj Grad skadelig, fordi den uden at være til Gavn for Forbrugerne vil virke hemmende paa den Udvikling af Erhvervslivet, som i saa høj Grad er i Samfundets Interesse. Der er, saaledes som jeg har omtalt, Enkeltheder i de foreliggende Forslag, som man kan forhandle om, særlig i Forslaget om Værn for Erhvervs- og Arbejdsfriheden; det peger paa et samfundsvigtigt Problem, som det vil være interessant at fordybe sig i. Men i øvrigt maa jeg i det store og hele fraraade en Lovgivning som den, der her er foreslaaet. Jeg ønsker ikke at medvirke til en Lovgivning, der bliver en Hindring for vort Erhvervslivs sunde Udvikling, og som i høj Grad er egnet til at skabe Demoralisation, fordi den strider imod de naturlige økonomiske Love.

Rode: Efter at den højtærede Erhvervsminister havde fremsat sit Forslag, blev der fra vor Side privat indbragt et Forslag om Tilsyn med visse offentlige Virksomheder, hvorefter det ærede Medlem Hr. Kragh paa Venstres Vegne fremsatte sit Forslag om Erhvervsfrihed. Tanken havde jo været, at alle de tre Forslag skulde have været undergivet Behandling samtidig; naar dette